

2. godina					
NAZIV KOLEGIJA: Srednjovjekovne utvrde na istočnom Jadranu					
OPĆE OBAVIJESTI					
ODJEL	Odjel za arheologiju – Sveučilište u Zadru				
STUDIJ	Poslijediplomski znanstveni studij “Arheologija istočnog Jadrana”				
USMJERENJE	Srednjovjekovna arheologija			Godina studija	
NASTAVNIK	Doc. dr. sc. Karla Gusar			2.	
USTANOVA	Sveučilište u Zadru - Odjel za arheologiju				
STATUS KOLEGIJA		Izborni (Obvezni)		Semestar: III.	
<ul style="list-style-type: none"> • OPIS KOLEGIJA: Kolegij obrađuje problematiku arheološke valorizacije utvrda razvijenog i kasnog srednjeg vijeka na prostoru istočne jadranske obale i zaleđa. S obzirom da su fortifikacije do sada bile izuzetno slabo zastupljene u hrvatskoj arheologiji, kolegij će obrađivati njihovu raspostranjenost na istočnom Jadranu, glavne karakteristike te ukazati na njihove posebnosti kao i povezanost navedenog prostora sa ostatkom Europe. 					
<ul style="list-style-type: none"> • CILJEVI KOLEGIJA: Ciljevi kolegija su osposobljavanje studenata za razumijevanje i znanstveno proučavanje utvrda koje pripadaju razdobljima razvijenog i kasnog srednjeg vijeka kroz proučavanje arheološke, povijesne i umjetničke baštine. Posebna pozornost usmjeriti će se na proučavanje arhitektonskih ostataka, no obraditi će se i pokretni materijal koji se pojavljuje u inventaru utvrda te uklopiti u širi povijesno-kulturni kontekst srednjovjekovnog razdoblja. 					
VODIČ:			Zimski semestar	Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			2		
TJEDANA PO SEMESTRU:			15		
Sati tjedno:	predavanja				
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad		1		
Ukupno sati:	predavanja				
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad		15		
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja					
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp	članci	knjige	internet	
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Odslušan kolegij					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
ispit se ne polaže					
LITERATURA:					
Obvezna:					
ALDUK, I., <i>Srednjovjekovne tvrđave uz rijeku Cetinu</i> , Zagreb-Split, 2010.					
ALDUK, I., TABAK, A., PETRIČEVIĆ, D., <i>Utvrdna Nutjak, Zbornik Stjepan Gunjača i hrvatska srednjovjekovna povijesno-arheološka baština I</i> , Split, 2010.					
BERITIĆ, L., <i>Uvrđenja grada Dubrovnika</i> , Zagreb, 1955.					
BOJČIĆ, Z., RADIĆ, M., <i>Srednjovjekovni grad Ružica</i> , Osijek, 2004.					
CASSI RAMELLI, A., <i>Dalle caverne ai rifugi blindati. Trenta secoli di architettura militare</i> , Milano, 1964.					
COLNAGO, J., <i>Sredovječne kule i gradine oko Karina i Novigrada</i> , SHP, n. s. II, 1-2, Zagreb-Knin, 1928.					
DEANOVIĆ, A., <i>Utvrdne i perivoji</i> , Zagreb, 2001.					
DOBRONIĆ, LJ., <i>Templari i ivanovci u Hrvatskoj</i> , Zagreb, 2002.					
GUDELJ, LJ., <i>Utvrdna Čačvina</i> , SHP, 27, Split, 2000.					

- GUSAR, K., ČURKOVIĆ, M., *Utvrdna Kličevica – rezultati arheoloških istraživanja 1990. godine*, Benkovac, 2011.
- GUSAR, K., VUJEVIĆ, D., Prilog poznavanju utvrde Citadela u Zadru - istraživanja Barbakana 2008., *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu*, 25, Zagreb, 2009.
- KLAIĆ, N., PETRICIOLI, I., *Zadar u srednjem vijeku, Prošlost Zadra II*, Zadar, 1976.
- KOVAČIĆ, V., Trogirske fortifikacije u 15. stoljeću, *PPUD*, 37, Split, 1998.
- KOVAČIĆ, V., Tvrđave na donjoj Cetini u obrani omiškog komunalnog teritorija, *Omiški ljetopis*, 1, Omiš, 2002.
- KRNČEVIĆ, Ž., Nekoliko neistraženih srednjovjekovnih utvrda u šibenskom kraju, *Histria Antiqua*, 7, Pula, 2001.
- LEPAGE, J. D. G. G., *Castles and fortified cities of medieval Europe: an illustrated history*, Jefferson, 2002.
- POVIJEST VRANE, *Radovi JAZU u Zadru 18*, Zadar, 1971.
- RAUKAR, T., PETRICIOLI, I., ŠVELEC, F., PERIČIĆ, Š., *Zadar pod Mletačkom upravom, Prošlost Zadra III*, Zadar, 1987.
- STOKSTAD, M., *Medieval castles*, Westport, 2005.
- URLIĆ IVANOVIĆ, G., Nečven-kule. Starohrvatska tvrđava u Kninskoj županiji, *SHP*, God. I, Br. 1, Zagreb, 1895.
- URLIĆ IVANOVIĆ, G., Ključić, grad Nelipičev u kninskoj županiji, *SHP*, God. I, Br. 2 i 3, Zagreb, 1895.
- VEŽIĆ, P., Rezultati istraživanja na prostoru Citadele u Zadru, *Godišnjak ZSKH*, 16, Zagreb, 1990.
- VILIČIĆ, M., Građevna povijest senjskog kaštela i grafička rekonstrukcija pojedinih faza izgradnje, *Senjski zbornik*, 5, Senj, 1983.
- VIŠNJIĆ, J., Petrapilosa. Arhitektonska analiza srednjovjekovne utvrde, *Miscellanea Aetatis Mediae* (ur. Guštin, M.), Koper, 2008.
- ZANINOVIĆ, J., Ključica – srednjovjekovna utvrda, *HAG*, 2-4, Zagreb, 2005.-2007.
- ZANINOVIĆ, J., GAURINA, D., Nelipičeve utvrde na rijekama Krki i Čikoli, *Zbornik radova rijeka Krka i Nacionalni park „Krka“, prirodna i kulturna baština, zaštita i održivi razvitak* (ur. Marguš, D.), Šibenik, 2007.
- ZELIĆ, D., Templarski castrum u Šibeniku, *Radovi Instituta za povijest umjetnosti*, 23, Zagreb, 1999.
- ZEKAN, M., Srednjovjekovne utvrde na rijeci Krki, *Visovački zbornik*, Visovac, 1997.
- ZLATOVIĆ, S., Topografske crtice o starohrvatskim županijama u Dalmaciji i starim gradovima na kopnu od Velebita do Neretve, *SHP*, God. I, Br. 1-2 i 4, Zagreb, 1895.
- ZLATOVIĆ, S., Topografske crtice o starohrvatskim županijama u Dalmaciji i starim gradovima na kopnu od Velebita do Neretve, *SHP*, God. II, Br. 1-3, Zagreb, 1896.

Dopunska:

- GAMULIN, A., Vrlička tvrđava Prozor, *Godišnjak ZSKH*, 18, Zagreb, 1992.
- GRAVETT, C., *Medieval Siege Warfare*, Oxford, 1990.
- GRAVETT, C., NICOLLE, D., *Normans. Warrior Knights and their Castles*, Oxford, 2006.
- IZ SREDNJEGA U NOVI VIJEK, VARAŽDINSKI STARI GRAD I PROJEKT BASTION*, Varaždin, 2008.
- KENNEDY, H., *Crusaders castles*, Cambridge, 1994.
- NICOLLE, D., *Medieval Siege Weapons (2), Byzantium, the Islamic World & India, AD 476-1526*, Oxford, 2003.
- PAVIČIĆ, T., Istraživanja na prostoru fortifikacijskog sustava u Šibeniku u gradskom perivoju i nova saznanja, *Histria Antiqua*, 7, Pula, 2001.
- PREDOVNIK, K., *Trdnjava Kostanjevica na Starem gradu nad Podbočjem, Archaeologia Historica Slovenica*, 4, Ljubljana, 2003.
- TKALČEC, T., *Burg Vrbovec u Klenovcu Humskom, deset sezona arheoloških istraživanja*, Zagreb, 2010.
- ŠTULAR, B., *Mali grad, Visokosrednjeveški grad v Kamniku*, Ljubljana, 2009.

Registracija za slušanje kolegija: **DA**

Registracija za ispit:

PREUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:

- REFERENTNI RADOVI NASTAVNIKA ZA KOLEGIJ:**

K. Gusar, D. Vujević: Prilog poznavanju utvrde Citadela u Zadru - istraživanja Barbakana 2008. godine, *Prilozi Instituta za arheologiju*, 26, Zagreb, 2009., str. 219-246.

K. Gusar, M. Čurković: *Utvrdna Kličevica – rezultati arheoloških istraživanja 1990. godine*, Benkovac, 2011.